

Třebíč
město s historií



Turistické informační centrum
Národní dům

Karlovo náměstí 47
674 01 Třebíč
tel.: +420 568 610 021
tel.: +420 775 707 503
e-mail: info@mkstrebic.cz



Průvodce památkami

www.visittrebic.eu
www.mkstrebic.cz
www.unesco-czech.cz



Karlovo náměstí

Karlovo náměstí je díky své rozloze 2,2 ha jedním z největších v České republice. Vzniklo na přelomu 60. a 70. let 13. století jako doklad velkolepých ambicí sousedního benediktinského opatství a sloužilo především jako rozsáhlé tržiště. Po obou stranách je lemováno domy s historickými fasádami, uprostřed dominuje sousoší sv. Cyrila a Metoděje z roku 1885, vytvořené sochařem Bernardem Seelingem podle návrhu Ludvíka Šimka. Dříve na náměstí stávaly také tři kašny napájené vodou z místních rybníků a ozdobené sochami sv. Václava, sv. Šebestiána a sv. Floriána. V současnosti slouží západní část náměstí pro pořádání trhů, jarmarků, lidových slavností a kulturních akcí, východní část pak jako parkoviště.

Černý dům

Výstavní Černý dům postavil měšťan Jan Rábl v letech 1619 – 1637. Sgrafita na něm byla v roce 1862 neuvěřlivě zalíčena a teprve v roce 1925 odborně opravena. Poslední oprava byla provedena v roce 1991. Sgrafita znázorňují jednotlivé lidské ctnosti – víru, milosrdenství, naději, spravedlnost, moudrost a slávu, lovecké výjevy a portréty římských císařů Vespasiana a Tita.



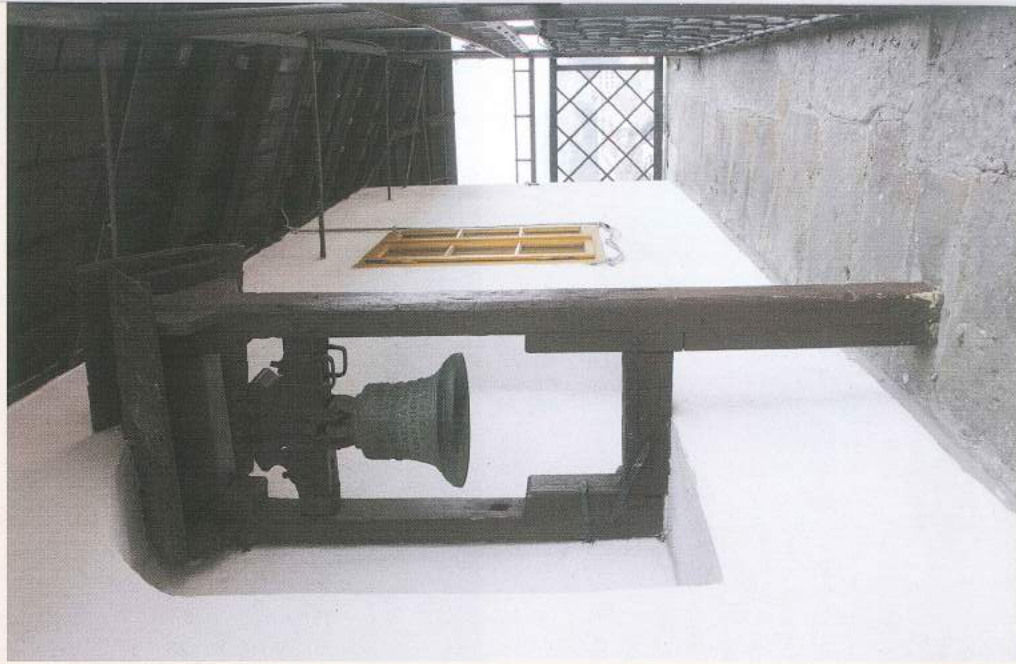


Malovaný dům a Kaiserpanorama

Renesanční Malovaný - Františkovský - dům postavil koncem 16. století benátský kupec Francesco Calligardi a zřídil v něm obchod s kóniálními zbožím. Původní sgrafitová výzdoba byla pozdějšími majiteli zabílána vápnem. Obnovil ji až roku 1903 profesor třebečského gymnázia Josef Kozlanský. V 80. letech 20. století prošel chátrající dům náročnou rekonstrukcí. Byla obnovena vnitřní klenba, odvážné sloupoví, vnitřní terasa s arkádami, atrium a řada místností. V přízemí domu se nachází galerie moderního výtvarného umění a také expozice historického stereoskopu Kaiserpanorama. V prvním patře je obřadní síň.

Městská věž

Mohutná věž při kostele sv. Martina byla postavena po roce 1335 jako součást městského opevnění. V průběhu staletí byla několikrát poškozena víchřicemi a požáry. Během oprav v roce 1862 získala věž dnešní kopuli. Generální rekonstrukcí pak městská dominanta prošla v letech 1996 - 1997, kdy byl veřejnosti zpřístupněn vyhlídkový ochoz ve výšce 35 metrů. Výška číslic na hodinách je 60 cm, ciferník má průměr 5,5 m a patří k největším na evropském kontinentu.



Židovský hřbitov

Svoji rozlohou 12 tis. metrů čtverečních se řadí k největším židovským pohřebištím v zemi. Na hřbitově se nachází přibližně 11 tis. hrobů a téměř 3 tis. náhrobků, z nichž nejstarší pochází z 30. let 17. století. Svě poslední útočiště zde našla i řada významných židovských osobností. V úvodní části areálu hřbitova se nachází památníky židovských obětí obou světových válek.



Židovská čtvrť

Židovská čtvrť byla společně s židovským hřbitovem a bazilikou sv. Prokopa zapsána na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO v roce 2003. Je unikátním souborem 123 dochovaných domů, mezi které patří například Přední a Zadní synagoga, budova židovské radnice, dům rabína, dále pak chudobinec, nemocnice a dvě školy. Židovská čtvrť je volně přístupná. Návštěvníky provází naučná stezka, která upozorňuje na výjimečná místa a stručně seznamuje s jejich historií.





Bazilika sv. Prokopa

S výstavbou románské baziliky se začalo v areálu tehdejšího benediktinského opatství ve 30. letech 13. století. Monumentální stavba byla původně zasvěcena Nanebevzetí Panny Marie. Klášterní chrám byl během staletí několikrát poškozen, nejprve v době husitských válek, poté byl při obléhání města vojsky uherského krále Matyáše Korvína v roce 1468 téměř zničen. Po více než dvě staletí nebyl užíván k církevním účelům. Teprve za vlády Valdštejnů v 17. století byl započat proces postupné revitalizace této architektonicky výjimečné stavby. V roce 1704 byla bazilika zasvěcena sv. Prokopovi. V letech 1725 – 1731 na ní byly provedeny barokní úpravy, dnešní podobu pak získala díky celkové rekonstrukci v letech 1924 – 1935. V roce 2003 byla románsko-gotická bazilika spolu s židovskou čtvrtí a hřbitovem zapsána na seznam UNESCO.

Valdštejnský zámek

Původně benediktinský klášter, založený v roce 1101 moravskými přemyslovskými údělnými knížaty Oldřichem Brněnským a Litoldem Znojenským, se nachází v severozápadní části města na návrší nad levým břehem řeky Jihlavy. V 16. století byl přestavěn na zámek patřící původně Pernštejnům, Osovským a poté Valdštejnům. Dnes zde sídlí Muzeum Vysočiny Třebíč. Jeho návštěvníci mohou volit mezi čtyřmi moderními interaktivními expozicemi - Svět neživé přírody, Svět portálů a bran, Valdštejnové na Třebíči a Lidé.Místa.Osudy.





Interaktivní expozice Cesty časem

Interaktivní expozice Cesty časem v třebíčském Předzámčí seznamuje hravou formou návštěvníky všech věkových kategorií s položenými řemesly, architektonickým vývojem města Třebíče a výstavbou baziliky sv. Prokopa. Expozici symbolicky provázejí dvě historicky doložené postavy třebíčských měšťanů – kronikář Suchenius a kupec Calligardi.

Zámecká ledovna

Rozsáhlé podzemní prostory zámecké ledovny se stropy s valenou klenbou a podlahou z říčních oblázků byly vystavěny z pálených cihel a z kamene. Ledovna byla využívána jako zásobárna přírodního ledu, získávaného z řeky Jihlavy a blízkých rybníků, sloužila také k uchování masa a zvěřiny pro zámeckou kuchyni. Nyní je v interiéru instalováno lapidárium z kamenných artefaktů, dochovaných z klášterních staveb. Objekt je přístupný z uličky Nad Zámkem a ze zámeckého příkopu.



Kruhává bašta

Kfortifikačnímu systému města patřila kruhávé hradeb a věži na obvodu historického jádra i předsunutá opevnění na strategických výšinách v okolí města na Hrádku, na Strážné hoře a pravděpodobně i nad Polankou. Do dnešních dnů se dochovaly pouze zbytky předsunutého opevnění na Hrádku. Původně dvoupatrová kruhává kamenná věž se střelnami byla obehnaná příkopem a palisádou. Nedaleká kamenná mohyla byla zbudována v roce 1924 jako připomínka 500 let od smrti Jana Žižky z Trocnova.



Vodojem Kostelíček

Stavba vodojemu byla započata v roce 1936. Tato železobetonová dominanta je umístěna na Strážné hoře nad městem v nadmořské výšce 480 m n. m. Jako vodojem fungovala do přelomu 70. a 80. let minulého století, kdy přestala kapacitně stačit. Roku 2015 proběhla rozsáhlá rekonstrukce objektu. Jejím cílem bylo opravit vodojem do jeho původní podoby a zpřístupnit v něm expozici vývoje třebíčského vodárenství. Vyhlídková plošina s jedinečným výhledem na město se nachází 20 metrů nad zemí.



- LEGENDA**
1. Zámek
 2. Bazilika sv. Prokopa
 3. Židovská čtvrť
 4. Zadní synagoga a Dům Seligmanna Bauera
 5. Židovský hřbitov
 6. Kruhová bašta na Hradku
 7. Karlovo náměstí
 8. Malovaný dům
 9. Městská věž
 10. Říční lázně
 11. Větrný mlýn
 12. Expozice Cesty časem
 13. Národní dům - TIC Jižlava
 14. TourisPoint, Expozice Franta
- Zámecká ledovna

POLNÁ KAMENICE

PRAHA JIHLAVA

VELKÉ MEZŘÍČÍ NÁMĚŠTÍ n. O. BRNO

ZNOJMO

rozhledna na Pekelném kopci

rozhledna Kostelíček

Alternátor

